

# Jaké kroje nosili východočeští venkované? Nahlédněte do jejich šatníků v nové výstavě na zámku

2.3.2023 - | Krajský úřad Pardubického kraje

**Dávno zmizely z povědomí a dnešní obyvatelé východních Čech často netuší, jak vypadaly. Řeč je o krojích, historickém odívání venkovského obyvatelstva. Víte, jak se oblékaly selky na Pardubicku a jak v chrudimsko-nasavrcké oblasti?**

Jak se lišil kroj poličský od litomyšlského? A čím se odlišovaly od lidového oděvu v Orlických horách? Do šatníků východočeských venkovanů nyní dá nahlédnout nová výstava s názvem Jaké odění, takové uctění. Připravilo ji Východočeské muzeum v Pardubicích ve spolupráci s Muzeem Ostrov lidových krojů a pro veřejnost se otevírá v pátek 3. března.

„Fascinoval nás muzejní počín, který ocenila soutěž Gloria musaealis, a to vybudování soukromého muzea krojů v Ostrově na Kutnohorsku. Při jeho návštěvě jsme objevili pro mnohé netušenou krásu, a protože máme ve sbírce nemálo pozoruhodných místních krojů a jejich částí, rozhodli jsme se je vystavit na pardubickém zámku,“ nastiňuje cestu ke vzniku výstavy ředitel pardubického muzea Tomáš Libánek.

„S etnografem Janem Kučou jsme prošli sbírku krojů, kterou uchováváme ve Východočeském muzeu. Díky němu se nám podařilo přesněji zařadit některé její součástky a to nejlepší, co ve sbírce máme, je k vidění právě v této výstavě,“ popisuje Daniela Klvaňová, historička muzea a spolu s Janem Kučou kurátorka výstavy. „Z třetiny jsme vystavované kroje doplnili zápůjčkou právě z Muzea Ostrov lidových krojů,“ dodává.

## Nejbohatší Polabí

Výstava je tematicky rozdělena do tří oblastí. První představí kroje z prostředí východního Polabí, které bylo právem považované za nejbohatší část Čech. „Pro selské dcery a jejich matky hospodář nelitoval peněz za hedvábné látky, šátky a pentle a za nákladné výšivky,“ vysvětluje Klvaňová. Zde jsou k vidění také pozoruhodné oděvní doplňky, například nádherně zdobené zlaté dýnkové čepce.

Druhá část se věnuje lidovému oděvu užívanému v oblasti Orlických hor. Horské oblasti reprezentuje oděv chudého a skromného lidu, který dlouho používal domácí látky a nevynikal velkou osobitostí. „Například bílé plátno se tu barvilo na modro a často se používal modrotisk,“ upřesňuje historička.

Poslední část výstavy prostřednictvím kroje litomyšlského, poličského nebo rychmburského přibližuje lidový oděv z Vysočiny. „Litomyšlsko a Vysokomýtsko bylo nejkonzervativnější, lidé zde své kroje odkládali nejpozději. Tak se ale dochovaly součástky, které z jiných oblastí nejsou doloženy,“ upozorňuje Daniela Klvaňová. „A nikde jinde nenacházíme takové množství výšivek,“ dodává.

## Ztracený střevíček

Zvláštní místo má ve výstavě nenápadný osamocený střevíček vyšívaný zlatou nití. Proč tu není druhá bota do páru? „Za tou se návštěvníci musí vydat do expozice Muzea Ostrov lidových krojů. Není to totiž poprvé, co se cesty krásných střevíčků od mladoboleslavského kroje rozdělily. Příběh o tom, jak se zase sešly, se návštěvníci dozví právě ve výstavě,“ slibuje ředitel Libánek.

Ozdobte si tašku, vyšijte záložku

Kromě úžasu nad zdobností a propracovaností krojů si návštěvníci odnesou vlastnoručně vyzdobenou látkovou tašku nebo vyšívanou záložku do knihy – při tvorbě se mohou inspirovat vzory a motivy z vystavených krojů. Děti zkusí rozeznat jednotlivé součásti lidových krojů nebo hledání ztraceného střevíce.

„Kromě stálých expozic přichází naše Východočeské muzeum s celou řadou velmi zajímavých výstav, tentokrát se zaměřilo na ošacení venkovského obyvatelstva našeho kraje. Pozornost veřejnosti je často zaměřena na známé horácké, hanácké či slovácké kroje, ale i ty z našeho regionu si zaslouží jednoznačně naši pozornost. I u nás totiž venkované hrdě nosili své kroje a z mého pohledu mohou směle konkurovat těm moravským,“ hodnotí výstavu hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, který nad ní převzal záštitu. „Jsem také rád, že muzeum pokračuje v nastoleném trendu a návštěvníci si kromě zážitku mohou odnést také drobné pozornosti v podobě vlastnoručně vyzdobené látkové tašky nebo záložky,“ dodává Netolický.

Výstava Jaké odění, takové uctění je přístupná v enfiládě ve 2. patře zámku v Pardubicích do 3. září, každý den mimo pondělí.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/120078/jake-kroje-nosili-vychodocesti-venkovane-nahlednete-do-jejich-satniku-v-nove-vystave-na-zamku>